

MINISTER INFRASTRUKTURY

Warszawa, dnia 24 listopada 2022 r.

Znak sprawy: DGWiŻŚ-4.054.23.2022

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Panią senator Jadwigę Rotnicką podczas 50 posiedzenia Senatu RP w dniu 6 października 2022 r. przekazuję poniższe informacje.

Budowa zbiornika Kąty-Myscowa jest kluczowym zadaniem inwestycyjnym Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w regionie, mającym na celu niwelowanie negatywnych zmian klimatu. Planowany do realizacji wielofunkcyjny zbiornik wodny będzie pełnił funkcję przeciwsuszową oraz poprawi ochronę przed powodzią, szczególnie powstającymi na skutek gwałtownych opadów. Jego zadaniem będzie minimalizacja negatywnego wpływu zmian klimatu na środowisko. Niebudzące już wątpliwości postępujące zmiany klimatyczne, wymagają podejmowania skutecznych działań umożliwiających retencjonowanie wody w okresie jej nadmiaru i zasilanie tym samym zasobów wód powierzchniowych i podziemnych pozwalających na zaopatrzenie mieszkańców w wodę, w warunkach coraz bardziej długotrwałej suszy. Zbiornik stanowić będzie także źródło czystej ekologicznie energii, dzięki planowanej elektrowni wodnej.

Budowa zbiornika wodnego Kąty-Myscowa to jedno z kluczowych planowanych przedsięwzięć wpisujących się w cele szeregu dokumentów planistycznych:

- Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030),
- Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły,
- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Polityki ekologicznej państwa 2030,
- Planu przeciwdziałania skutkom suszy.

PGW Wody Polskie od momentu utworzenia podejmuje wszelkie działania, mające na celu budowę zbiornika Kąty Myscowa. W 2018 roku PGW Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie przejął obowiązki inwestora dla zadania pn. "Budowa zbiornika Kąty Myscowa". Poprzedni inwestor w 2013 roku złożył do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięcia. Dokumentacja złożona przy wniosku wymagała poprawy, a RDOŚ w Rzeszowie zawiesił postępowanie do czasu złożenia stosownych uzupełnień do raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Z uwagi na charakter i zakres uzupełnień, PGW Wody Polskie RZGW w Rzeszowie dokonał przeglądu dotychczas opracowanych materiałów oraz sformułował zalecenia dla wykonawcy uzupełnienia raportu OOS w taki sposób, aby przedstawiał on wpływ przedsięwzięcia na środowisko w oparciu o zgodność z wymaganiami stawianymi przez RDOŚ w Rzeszowie. W 2019 roku PGW Wody Polskie, po dokonaniu obliczeń hydraulicznych i numerycznych modelu terenu, wybrały najkorzystniejszy wariant budowy do dalszych prac projektowych. Ponownie wykonano inwentaryzację przyrodniczą terenu czaszy zbiornika, jak również przewidywany obszar jego oddziaływania. Uzupełniony i zaktualizowany raport OOS został przedłożony do RDOŚ w Rzeszowie w kwietniu 2021 roku. W lutym 2022 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wezwał tuż RZGW w Rzeszowie o uszczegółowienie informacji zawartych w Raporcie o oddziaływaniu na środowisko.

Niezależnie od realizowanych działań związanych z uregulowaniem kwestii środowiskowych, w 2020 roku opracowano dwie dokumentacje koncepcyjne, koncepcję urbanistyczną oraz koncepcję przesiedleń, których celem jest wybranie optymalnego sposobu pozyskiwania nieruchomości planowanych do zajęcia pod czaszę zbiornika. Przedmiotowa dokumentacja pozwoliła także na wskazanie potencjalnych miejsc przesiedleń na terenach stanowiących własność Skarbu Państwa. W 2020 roku PGW Wody Polskie RZGW w Rzeszowie, bazując na ww. dokumentach, przygotował ogólny harmonogram prac do 2027 roku związanych z opracowaniem dokumentacji projektowej oraz prac przygotowawczych i wykonaniem robót budowlanych, zgodnie z którym rozpoczęcie prace budowlanych planowane jest w 2024 r.

W okresie do grudnia 2023 roku PGW Wody Polskie przewiduje wykonanie dokumentacji przedprojektowej i projektowej dla zbiornika Kąty Myscowa wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji administracyjnych umożliwiających prowadzenie robót. W czerwcu 2021 roku PGW Wody Polskie RZGW w Rzeszowie rozpoczął procedurę wyboru konsultanta na rzecz działań informacyjnych. Podpisanie kontraktu z wybraną firmą nastąpiło w listopadzie 2021 roku. Umowa jest w trakcie realizacji. W III kwartale 2021 roku PGW Wody Polskie RZGW w Rzeszowie rozpoczął procedurę wyboru wykonawcy sondażowych i powierzchniowych badań archeologicznych. W bieżącym roku udało się uzyskać decyzję umożliwiającą przystąpienie do badań sondażowych. Równolegle trwają prace nad opracowaniem dokumentacji przetargowej na opracowanie projektu budowlanego i wykonawczego wraz z przedmiarami i kosztorysami. W maju 2022 roku wybrano konsultanta dla tego zadania.

RZGW w Rzeszowie pracuje również nad dokumentacją przetargową na opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego obszar czaszy zbiornika oraz obszary niezbędne do przesiedleń na terenie gminy Nowy Żmigród i Krempna. Odbyło się spotkanie z udziałem Wójta Gminy Nowy Żmigród i Wójta Gminy Krempna, aktualnie trwają negocjacje treści porozumienia z Wójtami. Z uwagi, że plany będą opracowywane przez gminy, a koszty przygotowania powinien ponieść inwestor, działanie to planowane jest do realizacji poza kategorią zamówień, na podstawie porozumienia pomiędzy RZGW Rzeszów, a Gminą Nowy Żmigród i Krempnej. Na początku maja br. zostały przesłane projekty porozumień do Gmin. Wycena oraz wykup nieruchomości przeznaczonych pod budowę zbiornika zostanie rozpoczęta po wejściu w życie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Warto również nadmienić, że we współpracy z innymi instytucjami PGW Wody Polskie dokłada starań, aby dysponować aktualnymi informacjami w zakresie nieruchomości Skarbu Państwa, które mogłyby być wykorzystane do lokowania zabudowy przez właścicieli nieruchomości objętych zakresem planowanej inwestycji. W 2019 r. opracowana została „Koncepcja urbanistyczna zagospodarowania nowych terenów na potrzeby budownictwa mieszkalnego w związku z likwidacją gospodarstw w projektowanej czaszy zbiornika w ramach zadania Budowa zbiornika Kąty-Myscowa”. W treści ww. dokumentu ujęto informację o wynikach analizy 477 nieruchomości Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 231,3708 ha, zlokalizowanych m.in. na terenie gmin Krempna, Nowy Żmigród, Osiek Jasielski i Dębowiec, pod kątem możliwości lokalizowania zabudowy o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej lub usługowej. Możliwość zamieszkiwania w okolicach planowanego zbiornika wodnego i prowadzenia dotychczasowej działalności ukierunkowanej na hodowlę bydła zostały zawarte w raporcie oddziaływania na środowisko, złożonym przez Inwestora do RDOŚ w Rzeszowie.

Podjęte zostały również działania w celu zapewnienia środków na realizację budowy zbiornika Kąty-Myscowa. Finansowanie tej inwestycji planowane jest w ramach Programu wieloletniego „Gospodarowanie zasobami wodnymi w Polsce”, nad którego projektem pracuje obecnie Ministerstwo Infrastruktury. Celem głównym Programu jest zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego oraz uzyskanie korzystnego bilansu wodnego (ochrona przed suszą i retencja wodna). Dodatkowym efektem będzie zwiększenie produkcji „zielonej energii”, poprzez zwiększenie potencjału wykorzystania elektrowni wodnych. Realizowane będą inwestycje w dwóch obszarach: budowa zbiorników wodnych oraz odbudowa i budowa infrastruktury przeciwpowodziowej. Wykonawcą Programu będzie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, zaś nadzór nad jego realizacją zostanie powierzony ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej. Szacunkowa wartość realizowanych w ramach programu inwestycji wynosi ponad 6 mld zł, a planowany okres realizacji przypada na lata 2024 - 2033. W styczniu 2022 r. Program otrzymał wpis do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów. Aktualnie trwa uzgadnianie uwag z przeprowadzonych uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych oraz przygotowanie do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu wraz

z opracowaniem prognozy oddziaływania na środowisko. Budowa zbiornika Kąty – Myscowa jest jedną z priorytetowych inwestycji jakie mają być realizowane w ramach opisanego wyżej Programu wieloletniego.

Odnosnie przebiegu rozmów z mieszkańcami terenu przeznaczonego pod budowę zbiornika informuję, że konsultacje społeczne w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko będą toczyły się w okresie 30 dni, a dokładny termin ich rozpoczęcia i zakończenia zostanie ujęty w zawiadomieniu RDOŚ w Rzeszowie. W tym wyznaczonym 30-dniowym terminie konsultacji społecznych każda zainteresowana osoba, nie tylko strona postępowania, będzie mogła zapoznać się z treścią raportu i zgłosić swoje uwagi i wnioski. Zgłoszone wnioski i uwagi będą musiały zostać wzięte pod uwagę przy wydawaniu decyzji i ujęte w jej treści.

Ponadto strony postępowania, zgodnie z art. 74 ust 3a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, czyli właściciele działek objętych inwestycją i znajdujących się w obszarze oddziaływania inwestycji, będą mieli prawo zgłosić uwagi do zebranego materiału dowodowego jeszcze przed wydaniem decyzji. O tej możliwości zostaną powiadomieni przez organ RDOŚ w odrębnym obwieszczeniu zgodnie z art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego. W obwieszczeniu zostanie podany termin, w którym będzie można zapoznać się z całością dokumentów zebranych w sprawie i zgłosić uwagi. Strony postępowania korzystają także z innych uprawnień w procesie administracyjnym, np. prawa do odwołania od decyzji po jej wydaniu, przez okres 14 dni od obwieszczenia o wydaniu decyzji, zgodnie z przepisami KPA i ustawą o oś.

PGW Wody Polskie dokładają wszelkich starań, by ta istotna informacja dotycząca konsultacji, skutecznie dotarła do mieszkańców. Działają już dwa punkty informacyjne, infolinia oraz uruchomiono stronę internetową www.razemdlawisloki.pl. Dodatkowo powstała również strona na portalach społecznościowych o tej samej nazwie. Dla mieszkańców objętych inwestycją uruchomiono dedykowaną zamkniętą grupę na portalu Facebook, gdzie można w komfortowych warunkach pytać o informacje dotyczące planowanej inwestycji.

W toku wszystkich czynności informacyjnych prowadzonych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, w tym na spotkaniach informacyjnych, przekazywano informację, że budowa zbiornika będzie poprzedzona koniecznością uzyskania wymaganych prawem decyzji i pozwoleń. Dodatkowo PGW Wody Polskie planuje również zorganizowanie bezpośrednich spotkań z sołtysami i mieszkańcami poszczególnych miejscowości.

W związku z planowaną budową zbiornika Kąty-Myscowa, niezależnie od działań konsultacyjnych, do których prawnie zobowiązany jest RDOŚ zgodnie z ustawą o oś i KPA, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie od 2018 r. realizowały wiele działań związanych z informowaniem właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie planowanej inwestycji. Wysyłano pisma informacyjne do mieszkańców i zorganizowano spotkania z przedstawicielami lokalnych społeczności, a w okresie 15-25 lutego 2020 r. przeprowadzono metodologicznie badania przez przeszkolonych ankieterów, w których wykorzystywano metodę wywiadów bezpośrednich, technikę PAPI (Paper And Pencil Interview). Wszystkich ankietowanych osób było 174, uzyskano odpowiedź 125 respondentów. Zadano pytania dotyczące stanu własności nieruchomości, stanu zabudowy nieruchomości i składników roślinnych, dokonywanych remontów, liczby osób zamieszkujących nieruchomość, pytano, czy w przypadku realizacji inwestycji i uzyskania odszkodowania przez właściciela nieruchomości byłby on zainteresowany budową nowego budynku. Ankieta umożliwiała również zgłoszenie uwag dodatkowych. Wywiady miały charakter pogłębiony, oprócz udzielenia odpowiedzi na standardowe pytania kwestionariuszowe, respondenci mieli możliwość wyrażenia swojego stosunku do planowanej inwestycji oraz wniesienia uwag w formie swobodnych wypowiedzi. Uwagi były notowane przez członków zespołu badawczego. Podczas rozmów z mieszkańcami informowano ich o planach budowy zbiornika, przedstawiono rysunki z koncepcji urbanistycznej, na których zaprezentowana była przedmiotowa inwestycja. Oprócz wywiadów osobistych do respondentów za pomocą poczty tradycyjnej za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, wysyłany był formularz ankiety wraz z pismem przewodnim przedstawiającym cel prowadzonych czynności, a także kopertą ze znaczkami i adresem zwrotnym w celu odesłania ankiety.

Analiza odpowiedzi na pytanie dotyczące zadowolenia respondentów z budowy zbiornika na bazie 125 przeprowadzonych ankiet wykazała, że 42 respondentów w pozytywny sposób wyraziła się o budowie

zbiornika, 22 osoby wyraziły negatywne nastawienie, 61 osób nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi odnośnie nastawienia do inwestycji. Zdaniem zespołu badawczego, uwzględniającego również wnioski z przeprowadzonych rozmów, niemal połowa z wypowiedzających się zaprezentowała stanowisko neutralne.

Odnosząc się do organizowanych w roku 2021 indywidualnych spotkań informacyjnych z mieszkańcami, w których udział był dobrowolny, wskazać należy, że zaproszenia wysłano do wszystkich, tj. do 251 właścicieli nieruchomości wskazanych w koncepcji przesiedleń. Odpowiedziało na nie 168 osób, w pozostałych przypadkach zaproszenia pozostały bez odpowiedzi lub korespondencja została zwrócona z adnotacją: adresat nie podjął przesyłki w terminie lub adresat zmarł. Adresy do zawiadamiania mieszkańców o organizowanych spotkaniach informacyjnych pochodziły z danych zebranych przez podmiot wykonujący ankiety w 2020 r. oraz pozyskane zostały z zasobu ewidencji. Z uwagi na sygnały otrzymane od mieszkańców o zmianach danych ewidencyjnych oraz w celu usprawnienia komunikacji z mieszkańcami, inwestor wykorzystał zaktualizowane dane z ewidencji gruntów.

Spotkania z mieszkańcami były prowadzone w okresie 15 czerwca – 28 lipca 2021 r., w dogodnych dla mieszkańców lokalizacjach, tj. w Kątach i Myscovej. Osobom, które poprosiły o spotkanie w siedzibie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Rzeszowie lub o przekazanie informacji telefonicznie, również umożliwiono taką formę kontaktu. Udział w spotkaniach był dobrowolny. RZGW w Rzeszowie zorganizował również dodatkowe terminy spotkań uzgadniane indywidualnie dla osób, które nie mogły wziąć udziału w pierwszej turze spotkań, a wyraziły chęć skorzystania z tej formy kontaktu z inwestorem.

W spotkaniach ze strony RZGW w Rzeszowie uczestniczyły minimum dwie osoby z wiedzą merytoryczną na temat planowanej inwestycji. W związku z ówczesnym stanem zagrożenia epidemiologicznego, spotkania zostały zorganizowane z zachowaniem zasad sanitarnych i odbywały się indywidualnie z każdym zainteresowanym, w sposób umożliwiający zachowanie swobody wypowiedzi oraz komfort wynikający z braku konieczności omawiania swoich planów przy udziale osób postronnych. Spotkania miały na celu:

- poznanie obaw i potrzeb mieszkańców związanych z realizacją projektu, w celu możliwie jak najszerzego zapewnienia wsparcia dla osób tego potrzebujących,
- odniesienie się do działań organizowanych w terenie przez organizacje pozarządowe i sprostowanie pojawiających się w mediach nieprawdziwych informacji,
- przekazanie informacji, między innymi o planowanych terminach prowadzenia działań, możliwych trybach nabywania nieruchomości,
- przekazanie osobom, które posiadały nieuregulowany stan prawny nieruchomości informacji o działaniach formalnych i dokumentach niezbędnych dla uregulowania stanu prawnego nieruchomości.

Z rozmów indywidualnych z właścicielami nieruchomości objętych planowaną inwestycją wynika, że 161 osób nie sprzeciwiało się inwestycji. Wśród nich 138 osób jednoznacznie nie sprzeciwiało się inwestycji, 23 osoby wolałyby nie zmieniać swojej sytuacji życiowej, ale liczyły się z budową zbiornika i oczekiwały odpowiedniego ekwiwalentu. Tylko 7 osób określiło się jako przeciwni realizacji inwestycji.

Przedstawiciele inwestora nie ograniczyli się jedynie do pytania „czy jest Pan/Pani za/przeciw”, zadawali poszerzone, wieloaspektowe pytania, nastawienie do inwestycji zostało więc określone głównie na podstawie całościowego przebiegu rozmów prowadzonych w trakcie spotkań.

Podkreślenia wymaga, że spotkania informacyjne nie były konsultacjami w formalnym sensie - termin „konsultacje społeczne” jest zastrzeżony dla etapu postępowań administracyjnych. Uruchomione w terenie dwa miejsca spotkań to z formalnego punktu widzenia punkty informacyjne. Podstawowym zadaniem zorganizowanych punktów jest przekazywanie mieszkańcom oraz innym zainteresowanym osobom rzetelnych i wyczerpujących informacji o poszczególnych krokach przygotowania zaplanowanej inwestycji.

Podsumowując, realizacja zbiornika ma strategiczne znaczenie z punktu widzenia skutecznego zabezpieczenia regionu przed powodzią i suszą. Ministerstwo Infrastruktury, wraz z podległym mu Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie, przygotowują tę ważną inwestycję informując mieszkańców o podejmowanych działaniach.

Zaproponowana obecnie lokalizacja i rozwiązania techniczne posadowienia zbiornika są wynikiem wieloletnich analiz i uzgodnień, które będą przedmiotem konsultacji także na dalszych etapach procesu inwestycyjnego.

Z poważaniem

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Marek Gróbarczyk

Sekretarz Stanu